

Primljen: 27. 6. 2022.
Prihvaćen: 28. 6. 2022.

Stručni rad
UDK: 37.33:81'243

Studentske prezentacije na nastavi stranoga jezika

Student presentations in foreign language classes

¹Martina Sobočan, ²Ivana Jurenc

^{1,2}Međimursko veleučilište u Čakovcu, Bana Josipa Jelačića 22a, 40000 Čakovec e-mail: ¹martina.sobocan@mev.hr, ²ivana.jurenc@student.mev.hr

Sažetak: *Studentske prezentacije na nastavi stranoga jezika studentima omogućuju primjenu svih jezičnih vještina prilikom izrade prezentacije, pripreme izlaganja i samoga izlaganja. Na stranom jeziku struke teme prezentacija mogu se prilagoditi struci te na taj način studentima omogućiti i ponavljanje ili usvajanje stranog jezika, posebice stranoga jezika struke i gradiva vezanoga za stručne predmete. Osim povoljnoga utjecaja na jezične vještine i stručna znanja, prezentacije studentima omogućavaju usvajanje i drugih (komunikacijskih) vještina, pa i stjecanje samopouzdanja, što im može pomoći i u daljnjim usmenim izlaganjima, a i na budućem radnom mjestu. Preduvjeti za uspješnost usmenih izlaganja i prezentacija studenata su dobra priprema, detaljne upute i jasnoća kriterija ocjenjivanja od strane nastavnika te dobra priprema od strane studenata. Rad nudi pregled uputa i smjernica za nastavnike i studente za uspješno prezentiranje i uvid u iskustva i mišljenja studenata Međimurskoga veleučilišta u Čakovcu o samom zadatku prezentiranja na stranom jeziku i o koristima te nedostacima tog zadatka.*

Ključne riječi: *studentske prezentacije, strani jezik, upute za uspješno prezentiranje, iskustva studenata*

Abstract: *Student presentations in foreign language classes enable students to apply all language skills when making, preparing and giving a presentation. In a foreign language, the topics of the presentations can be adapted to the profession and thus enable students to repeat or adopt a foreign language, especially a foreign language for specific purposes and materials related to professional subjects. In addition to a favorable impact on language skills and professional knowledge, presentations allow students to acquire other (communication) skills, as well as gain self-confidence, which can help them in further oral presentations, and in the future workplace. Prerequisites for the success of oral presentations and student presentations are good preparation, detailed instructions and clarity of assessment criteria by teachers and good preparation by students. The paper offers an overview of instructions and guidelines for teachers and students for successful presentation and insight into the experiences and opinions of students of the Polytechnic of Međimurje in Čakovec on the task of presenting in a foreign language and the benefits and disadvantages of this task.*

Key words: *student presentations, foreign language, instructions for successful presentation, student experiences*

1 . Uvod

Prezentacije studenata općenito su dio mnogih kolegija na studijima, tako i na studiju Menadžmenta turizma i sporta na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu. Prednosti usmenoga izlaganja uključuju pojačanu interakciju i sudjelovanje na nastavi, povećan interes za učenje, nove perspektive, koje inače nastava ne bi pokrila te poboljšanje komunikacijskih vještina i vještina izlaganja (Girard i sur., 2011). Usmeno izlaganje priprema studente na komunikaciju u stvarnom svijetu i omogućava im razvijanje vještine upravljanja (Farabi, 2017). Takav tip zadatka služi kao priprema studentima za izlaganja i prezentiranja na budućem radnom mjestu, kao što im i pomaže u ponavljanju gradiva te stjecanju i poboljšanju komunikacijskih vještina, što uključuje i savladavanje treme i straha od javnog nastupa te, u konačnici, stjecanje samopouzdanja. Znanja i vještine usvojene kroz zadatke predstavljanja određene teme trebale bi studentima pomoći i kod budućega zaposlenja (Živković, 2014). Poznato je da je vještina prezentiranja općenito tražena vještina i igra veliku ulogu pri poslovima kakve bi trebali obavljati diplomanti smjera Menadžment turizma i sporta. Ako su usmene prezentacije dobro vođene i organizirane, mogu pomoći studentima usvajanje vještina za čitav život koje će im biti od koristi u svim predmetima, ali i kasnije u njihovoj karijeri (King, 2002).

Na nastavi stranoga jezika, usmeno izlaganje je učinkovita komunikacijska aktivnost, koju provode nastavnici engleskoga kao stranoga jezika (King, 2002). Govorenje je u jeziku najčešće korištena jezična vještina (Farabi, 2017), a za usmeno izlaganje najpotrebnija. Usmeno izlaganje primjenjivo je na sve strane jezike struke, ne samo na engleski jezik, osobito na poslovnom stranom jeziku, gdje su prezentacije studenata od iznimne važnosti. Unaprijed istražene i pripremljene teme u grupi su oblik suradničkoga učenja (cooperative learning), tehnika učenja stranog jezika koja se pokazala vrlo učinkovitom, jer je usmjerena na komunikaciju kroz suradnju unutar tj. socijalne interakcije s članovima zajednice, a za učenike jezika ta je zajednica njihova učionica, tj. grupa stranoga jezika. Jedna od tehnika suradničkoga učenja jesu i prezentacije koje se izrađuju u grupi studenata (učenika), koji dobivaju zadatak predstaviti određenu temu te kroz grupni rad na pripremi izlaganja i kroz samo izlaganje uče kako biti samostalni, razvijaju vještine istraživanja, kombiniraju pisanje i govorenje, čitanje i slušanje, i na kraju, vještine prezentiranja (Apple, 2006). Autori Brooks i Wilson (2014) navode glavne razloge zašto nastavnici uvođe prezentacije studenata kao jednu od zadataka na nastavu stranoga jezika, u njihovom slučaju, nastavu engleskoga jezika, kako sljede: prezentacije su usmjerene na studente, koji su ti koji predstavljaju neku temu kao učenici, no oni su i u određenoj mjeri u ulozi učitelja, jer prenose znanja i informacije svojim kolegama; studenti su okruženi stranim jezikom, jer su ga prisiljeni koristiti ne samo u prezentiranju, već i u pripremi same građe za prezentaciju; i na kraju, priprema, čitanje i pisano sažimanje materijala za prezentaciju, izlaganje teme te slušanje i praćenje izloženog zahtijevaju korištenje svih četiriju jezičnih vještina (govorenje, čitanje, pisanje i slušanje). Tu autori navode važnost interaktivnosti ovoga zadatka, pa bi bilo idealno kada bi se studenti slušači uključili tako da postavljaju pitanja te rasprave određene aspekte predstavljene teme. Općenito, studenti koji slušaju usmena izlaganja svojih kolega usvajaju znanja i kroz promatranje usavršavaju svoje jezične vještine. Kako bi se studente slušače uključilo još više, autori predlažu zadatak u kojem i oni ocjenjuju izlaganja svojih kolega, ali i navode što su novo naučili iz onog što im je bilo prezentirano (Girard i sur., 2011; King, 2002). Nadalje, Brooks i Wilson navode da su usmene prezentacije kao zadatak bliže komunikaciji u nastavnom okruženju, budući da studenti koriste strani jezik kako bi razumjeli temu koju predstavljaju i kako bi to razumijevanje prenijeli svojim kolegama. Na taj način jačaju svoje istraživačke vještine, vještine kritičkoga razmišljanja, ali i jezične i komunikacijske vještine. I na kraju, usmena izlaganja i prezentacije su i više od toga. Njihove koristi prelaze okvire nastave stranoga jezika te povoljno utječu na motivaciju studenata.

2 . Poteškoće i nedostaci pri izradi prezentacije i usmenom izlaganju

Uvođenje studentskih prezentacija na nastavu stranoga jezika može imati i neke nedostatke. Do neuspjeha pri usmenom izlaganju dolazi kada prezentacije nisu dovoljno dobro pripremljene,

sadrže previše teksta, pa tako ni slušači ne prate samo prezentiranje (Brooks i Wilson, 2014). To se događa kada zadatak nije dobro postavljen i kada studenti ne dobiju dovoljno uputa, povratna informacija nastavnika nije adekvatna, teme su neprimjerene i studenti su tjeskobni prilikom izlaganja (Gurbuz, 2021).

Često studenti nemaju potrebne jezične kompetencije, osobito u području usmene produkcije, tj. ne govore strani jezik tečno ili pak im nedostaje motivacije za sam zadatak (Brooks i Wilson, 2014). Studenti ne nauče sadržaj, nekad neovisno o tome jesu li pripremili previše teksta, pa pribjegavaju čitanju sa slajdova ili teksta koji su pripremili za prezentiranje – pri čemu čak ne koriste kartice s natuknicama, već cijele tekstove na papiru A4 formata. Brooks i Wilson navode da je rješenje za to priprema studenata na način da ih se pouči potrebnim vještinama. Nadalje, autori navode da razlog za neuspješne prezentacije leži i u zadavanju preteških zadataka, tj. tema, koje su često iznad jezičnih sposobnosti studenata. Nastavnici ponekad očekuju da studenti posjeduju već određene jezične vještine i dobro predznanje stranoga jezika, no to nije uvijek tako. Kako određen broj studenata nije vješt u usmenom izlaganju i nema potrebne jezične vještine, potrebne su detaljnije upute i vođenje studenata kroz prezentiranje. Vođene prezentacije su one kod kojih temu zadaje nastavnik i pomaže studentima pri stadijima prezentiranja, a prikladne su za govornike s nižom razinom poznavanja stranoga jezika. Farabi (2017) tako provodi istraživanje s dvije grupe učenika, pri čemu je jedna grupa dobila teme i bila vođena kroz prezentiranje (nastavnik im je dao upute kako započeti, nastaviti i završiti prezentaciju), a druga druga grupa slobodno birala temu i nije bila vođena kroz stadije izlaganja. Bolji uspjeh u prezentiranju postigla je grupa koja je bila vođena pri prezentiranju, na što upućuju i ostali autori – studenti trebaju detaljne upute i potporu tijekom pripreme prezentacije (više u 3. poglavlju).

Usmeno izlaganje vrlo često nije omiljeno među studentima, te je ono izvor velikoga stresa. Stres, tj. anksioznost zbog usmenog izlaganja uzrokuje pogoršanje izvedbe i utječe na samopoštovanje i samopouzdanje početnika (King, 2002). Vrlo je važno da se studentima daju i dobro razrađeni koraci prezentiranja te da je zadatak postavljen na jasan i primjeren način. Kako prezentacije oduzimaju previše vremena, nastavnici ih često uvode (ako ih uopće uvode) jednom po semestru ili godini, što nije dovoljno kako bi se studenti dobro pripremili i prezentirali više puta u semestru te na taj način poboljšali svoje prezentiranje (Brooks i Wilson, 2014).

3 . Upute i smjernice za uspješne prezentacije i usmeno izlaganje

Uloga nastavnika u samoj uspješnosti studentskih prezentacija vrlo je značajna, jer o njegovim detaljnim uputama i smjernicama dobrim dijelom ovisi i uspješnost prezentacija.

Brooks i Wilson (2014) nude upute kako organizirati uspješnu nastavu prezentiranja, a koja uključuje detaljno poučavanje vještinama potrebnim za prezentiranje te pružanje pomoći studentima pri odabiru teme, strukturiranju prezentacije, istraživanju, ponavljanju te revidiranju prezentacija za vrijeme i izvan nastave. Na nastavi koju autori navode kao primjer studenti su morali držati više prezentacija u sklopu nastave koja je usmjerena na poučavanje vještina usmenoga izlaganja. Studenti su na toj nastavi bili poučavani kako strukturirati prezentaciju, prolazili su se svi koraci usmenoga izlaganja, prezentacije su se uvježbavali po sekcijama te je na kraju održano više prezentacija po semestru na način da su nakon svakoga izlaganja popravljali nastale greške. Pri tome autori naglašavaju i važnost poučavanja prezentacijskih vještina koje se odnose na ton glasa, kontakt očima s publikom, geste, vježbe izgovora, naglasak, ponavljanje, parafraziranje, itd. Prezentacije su, nakon što su bile održane, ocjenjivane, pa čak i snimane, kako bi ih studenti mogli još jednom pogledati i uočiti svoje greške (izostanak kontakta očima s publikom, neprikladna glasnoća ili jasnoća glasa, neprimjereno držanje ili kretnje). Korištenje vizualnih pomagala autori smatraju korisnim, jer pomažu publici pri lakšem razumijevanju teme, a izlagaču pomažu pri lakšem pojašnjavanju i prenošenju sadržaja te pri snalaženju prilikom predstavljanja. Na samom kraju, autori naglašavanju važnost samorefleksije, tj. samoprocjene vlastite prezentacije.

Autorica Jane King (2002) u svom radu *Preparing EFL Learners for Oral Presentations* daje savjete kako se nositi sa strahom od javnoga nastupa, koji je, uz ograničene prezentacijske vještine, glavni problem koji vodi ka neuspjehu pri usmenim prezentacijama. Navodi kako je sa studentima potrebno razgovarati o strahu od javnog nastupa. Isto tako, usmeno izlaganje teme u grupi od 4 – 5 studenata smanjuje strah od javnog nastupa, oduzima manje vremena nastavi, pomaže pri usvajanju vještine suradničkoga učenja. Prema savjetima autorice, u pripremi studenata na usmeno izlaganje trebalo bi učiniti sljedeće: naglasiti razliku između govorenoga i pisanoga engleskoga jezika, objasniti svrhu vizualnih pomagala, pomoći studentima u savladavanju straha od gramatičkih grešaka ili grešaka pri izgovoru i na kraju, razviti vještinu sažimanja. Autorica detaljno opisuje postupak kako pripremiti studente za uspješne usmene prezentacije te nudi sljedeće korake:

1. Izrada vodiča za studente, a koji se sastoji od uputa, ciljeva i razloga za aktivnost koja se provodi. Studentima treba pripremiti obrasce s opisom zadatka (u obrazac se unosi broj grupe, datum prezentacije, tema, sažetak teme, izvori, koordinator grupe, članovi, te rubrika s imenom, ulogom u grupi, zadatkom i ocjenom). Važno je i naglasiti vremensko ograničenje za prezentaciju, opciju prezentiranja uživo ili snimanja prezentacije i kriterije ocjenjivanja, koji prikazuju očekivanja nastavnika.
2. Grupiranje studenata u grupe od četiri do pet studenata, pri čemu studenti mogu sami birati svoje partnere te odabrati jednoga studenta kao koordinatora grupe koji je odgovoran za ravnomjernu raspodjelu zadaća među članovima.
3. Biranje teme i prikupljanje informacija – studenti biraju teme koje žele prezentirati, a teme koje su birane u grupi koju navodi autorica širokoga su raspona (umjetnost, kultura i običaji, bajke i druge kratke priče, aktualne teme, sport, blagdani i američka kultura, struka studenata, hobiji i dr.). Studente treba informirati gdje tražiti izvore za svoju temu i pokazati studentima teme koje su studenti birali prije njih (uz prikazivanje video zapisa pojedinih prezentacija).
4. Rješavanje tehničkih problema – studenti trebaju biti u stanju otkloniti tehničke poteškoće s opremom. Potrebno je s njima raspraviti o važnosti vježbanja kako bi bili spremni na tehničke poteškoće i kako bi se izbjegla panika, umjesto da od nastavnika očekuju da će riješiti bilo kakve poteškoće s tehnologijom. Trebalo bi im pokazati koje alate mogu koristiti, navesti ih gdje doći do alata, dobro pripremiti tekst, video uratke, ilustracije i njihovu vidljivost iz svih kutova prostorije, pripremiti mikrofoni u velikoj prostoriji, voditi računa o tome da gledaju svoju publiku, svjetlosti u prostoriji i dr.
5. Konzultacije prije samoga izlaganja – tjedan dana prije izlaganja studenti bi se trebali konzultirati s nastavnikom o svom izlaganju, a nastavnik bi ih trebao potaknuti na to da mu se jave u slučaju bilo kakvih poteškoća, npr. poteškoće pri izgovoru i dr.
6. Priprema evaluacijskih obrazaca (ocjenjivanje od strane nastavnika i od strane ostalih studenata). Studente koji usmeno izlažu ocjenjuju i njihovi kolege. Obrazac koji nastavnik koristi za ocjenjivanje daje se studentima pri zadavanju zadatka te su oni na taj način informirani o kriterijima ocjenjivanja i očekivanjima nastavnika. Prema obrascu koji je autorica priložila ocjenjuje se priprema (je li student došao na vrijeme, provjerio radi li oprema, predao obrazac s zadatkom), organizacija (jasan uvod, logički slijed, dobar zaključak, skica predstavljene teme), sadržaj (raznovrsnost izvora, količina provedenog istraživanja, originalnost), usmeno izlaganje (je li zadržao pažnju publike, koristio kartice s bilješkama, kontakt očima, pridržavanje vremena, glasnoća, učinkovitost vizualnih pomagala), usmene vještine (je li prilagodio informacije publici, jasnoća i tečnost, pripremio pitanja za raspravu ili aktivnosti, je li uključio publiku), općenita ocjena za grupu i komentar nastavnika.

4 . Iskustva studenata Menadžmenta turizma i sporta Međimurskoga veleučilišta u Čakovcu s prezentiranjem na nastavi poslovnoga stranoga jezika

Radi lakšeg razumijevanje poteškoća na koje studenti nailaze prilikom pripreme svojih prezentacija i usmenih izlaganja, poboljšanja uspješnosti studentskih prezentacija, osvješćivanja važnosti i koristi usmenoga izlaganja i izrada prezentacija na nastavi poslovnoga engleskoga i njemačkoga jezika kod studenata, među studentima preddiplomskoga i diplomskoga stručnog studija Menadžment turizam i sporta Međimurskoga veleučilišta u Čakovcu provedeno je istraživanje.

Slična istraživanja proveli su autori koji se bave temom stavova studenata usmenom izlaganju na nastavi stranoga jezika, pa je tako autorica Živković (2014) provela istraživanje među 85 studenata graditeljstva i arhitekture u Građevinsko arhitektonskoga fakulteta Univerziteta u Nišu, te sažela stavove studenata prema usmenom izlaganju na nastavi stranoga jezika: nastava u kojoj je naglasak na komunikaciji bila zanimljivija i učinkovitija, studenti su svjesni važnosti razvijanja vještina komunikacije, kroz suradnju s kolegama pri pripremi izlaganja moraju razviti vještine snalaženja u problemskim situacijama u radnom okruženju, rasprave s grupom omogućavaju im razmjene iskustava s kolegama, dijele ideje i rezultate istraživanja sa svojim kolegama, što nadilazi nastavu koja se temelji na npr. gradivu iz udžbenika. Gurbuz (2021) u svom radu o tome kako studenti, koji engleski uče kao strani jezik, doživljavaju usmene prezentacije, navodi da su studenti u provedenom istraživanju izrazili mišljenja da se kroz vježbanje prezentiranja smanjuje stres, izgubili otpor prema učenju i govorenju jezika te da su izgubili sramežljivost. Što se tiče stečenih jezičnih vještina, ispitanici navode da su se popravili u tečnosti, izgovoru, mogućnosti razmišljanja na engleskom jeziku, sposobnosti slušanja i vokabularu i dr. Girard i suradnici (2011) proveli su istraživanje među studentima koji su morali držati prezentacije na ostalim kolegijima (ne na stranom jeziku) i došli do rezultata da se većina studenata (79.8%) slaže da su kroz prezentacije i sami naučili nešto od sadržaja kolegija, poboljšali svoju vještinu slušanja ključnih točaka (62.5%), poboljšali perspektive učenja na nastavi (84.7%) i da su poboljšali vještine javnog nastupa (89.9%).

4.1 . Način provedbe istraživanja

Istraživanje je provedeno na uzorku od sveukupno 70 studenata Međimurskoga veleučilišta u Čakovcu, od toga 55 studenata prve godine preddiplomskoga stručnoga studija i 15 studenata prve godine specijalističkoga diplomskog stručnoga studija Menadžment turizma i sporta. Razlog odabira takvog uzorka je taj što te grupe studenata na nastavi poslovnoga stranoga jezika imaju zadatak održati usmeno izlaganje i izraditi prezentaciju na jednu od ponuđenih tema koje su vezane za zemlje engleskog/njemačkog govornog područja, gradivo iz udžbenika koji se koriste na nastavi (jezik struke) ili pak stručne kolegije koje studenti slušaju. Na prvoj godini preddiplomskoga stručnoga studija studenti slušaju samo prvi strani jezik, dakle ili poslovni engleski ili poslovni njemački. Na kolegiju Poslovni engleski jezik upisano je 64 studenata prve godine preddiplomskoga stručnog studija, a ispitivanju je pristupilo 43 studenata, a to su ujedno i studenti koji su redoviti na nastavi i u izvršavanju obveza (između ostalog, prezentacija). Na kolegijima Poslovni engleski i njemački jezik upisano je 14 studenata, a anketni upitnik je ispunilo 12 studenata. Na specijalističkom diplomskom stručnom studiju studenti slušaju i prvi i drugi strani jezik, tj. engleski i njemački poslovni jezik. Na kolegijima Poslovni njemački jezik i Poslovni engleski jezik na specijalističkom diplomskom stručnom studiju upisano je 16 studenata, a anketni upitnik je ispunilo njih 15. Istraživanje je provedeno u ožujku 2022. godine, a studentima je istraživanje bilo najavljeno otprilike tjedan dana ranije te su zamoljeni da razmisle o svojem iskustvu s usmenim izlaganjem i izradom prezentacija i o tome koje koristi i koje nedostatke su zamijetili prilikom zadavanja i izrade tog zadatka. Anketa je izrađena putem usluge Google obrasci i objavljena studentima putem sustava za e-učenje Merlin. Anketni upitnik se sastojao od deset pitanja, od toga devet pitanja zatvorenoga tipa i jednoga pitanja otvorenoga tipa, na koje su studenti mogli odgovoriti izražavanjem vlastitih iskustava, mišljenja, stavova i prijedloga.

4.2 . Rezultati

U anketnom upitniku od ukupno 70 ispitanika, njih 53 (75,7%) je ženskoga, a 17 (24,3%) je muškoga spola.

S obzirom na strani jezik struke koji uče na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu, njih 43 (61,4%) odgovorilo je da uči Poslovni engleski jezik, njih 12 (17,1%) odgovorilo je da uči Poslovni njemački jezik, dok je njih 15 (21,4%) odgovorilo da uči Poslovni engleski i poslovni njemački jezik.

U anketnom upitniku od ukupno 70 ispitanika, njih 60 (85,7%) odgovorilo je da su kroz pripremu građe za prezentaciju i kroz usmeno izlaganje naučili nove izraze i fraze na stranom jeziku, dok njih 10 (14,3%) je odgovorilo da nisu (Grafikon 1).

Grafikon 1

Izvor: Izvorno anketno istraživanje

Da su kroz pripremu građe za prezentaciju i kroz usmeno izlaganje naučili neke nove vještine, a da nisu vezane za strani jezik odgovorile je 57 (81,4%) ispitanika, dok je njih 13 (18,6%) odgovorilo da navedeno nisu naučili (Grafikon 2).

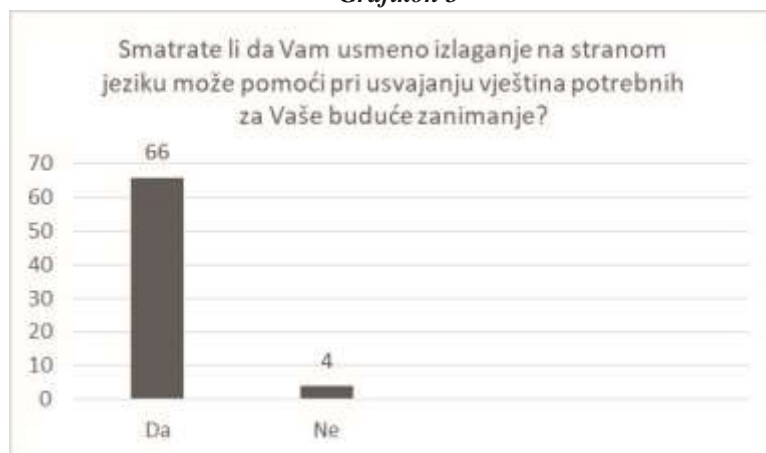
Grafikon 2

Izvor: Izvorno anketno istraživanje

Da im usmeno izlaganje na stranom jeziku može pomoći pri usvajanju vještina potrebnih za njihovo buduće zanimanje smatra 66 (94,3%) ispitanika, dok njih 4 (5,7%) smatra da im ne može pomoći (Grafikon 3).

Grafikon 3

Izvor: Izvorno anketno istraživanje

Osjećaj stresa i anksioznosti prilikom usmenoga izlaganja doživjelo je 49 (70%) ispitanika, dok za njih 21 (30%) to nije bio slučaj.

Da ih se trebalo bolje pripremiti na usmeno izlaganje smatra 25 (35,7%) studenata, a njih 45 (64,3%) odgovorilo je da ih se nije trebalo bolje pripremiti na usmeno izlaganje.

Na pitanje bi li htjeli da ih ocjenjuju i kolege, pri čemu bi ta ocjena bila samo informativne prirode, 19 (27,9%) studenata odgovorilo je potvrdno, dok se 51 (72,9%) student protivi da ih kolege ocjenjuju.

Što se tiče pitanja mogućnosti održavanja usmenoga izlaganja u paru, 30 (42,9%) odgovorilo je da bi radije prezentaciju izrađivali samostalno, a njih 40 (57,1%) odgovorilo je da bi radije prezentacije izrađivali u paru ili grupi s drugim studentima.

Posljednje pitanje bilo je pitanje otvorenog tipa, na koje su ispitanici, tj. studenti mogli odgovoriti vlastitim komentarima, mišljenjem ili pak prijedlozima vezanim za sam zadatak prezentiranja teme na nastavi stranog jezika/ocjenjivanje i uspješnosti njihovog izlaganja. Iako je odgovor bio obavezan, ispitanici su upisali 24 komentara i odgovora. Sljede skupine odgovora od najvećeg broja prema najmanjem broju odgovora, pri čemu se unutar jednoga odgovora nalaze komentari koji se odnose na više segmenata zadatka prezentiranja.

Najviše komentara, njih sedam (7) odnosilo se na mogućnost pripreme teme i izlaganja u paru, a neki od njih su: „Mislim da bi bilo lakše prezentirati s nekim u paru jer bi zbog toga bilo manje treme, a više samopouzdanja i volje.“, „Mislim da bi bilo dobro da radimo zadatak prezentiranja teme u paru, tako bi se ubrzao proces izrade same prezentacije i barem malo bi se smanjio stres u trenutku izlaganja.“, „Prezentiranje u paru ili grupi. Svaki od pojedinaca može dati neku vrstu informacija vezanih uz istu temu.“ i drugi.

Sljedeća skupina odgovora s istom temom odnosi se na poboljšanje jezičnih kompetencija kroz prezentiranje – sveukupno šest (6), a neki od njih glase: „Naučila sam dosta toga. Razvijam svoje jezične vještine.“, „Smatram da su prezentacije dobar način učenja stranoga jezika.“, „Nemam prijedloga, mislim da je to odlična ideja prezentiranja vlastitoga znanja engleskoga jezika.“ i dr.

Četiri (4) odgovora odnosi se na stjecanje drugih vještina kroz prezentacije kako sada, tako i u budućnosti (pri čemu se neki od odgovora odnose i na stjecanje jezičnih vještina): „Nije ugodno prezentirati, ali je dobro za stjecanje vještina.“, „Smatram da je super što izlažemo i pripremamo prezentacije jer naučimo neke nove fraze iz stranih jezika, te smatram da nam izlaganje u na stranom jeziku može puno pomoći u budućnosti.“, „Smatram da će nam ovakve stvari jako pomoći u budućnosti bez obzira na stres koji nose.“ i dr.

Troje studenata (3) izražava svoje zadovoljstvo zadatkom i temama (uz pokoji prijedlog za poboljšanje ili komentar na izlaganje): „Mislim da je izlaganje pred kolegama i profesorima korisno jer je i sama komunikacija s kolegama, suradnicima bitna. Bilo bi možda bolje kada bi studenti mogli predložiti temu profesorici.“, „Sviđaju mi se teme, no ne baš i izlaganje. Tijekom izlaganja imam veliku tremu.“ i „Smatram da je sve u redu i s temama i sa samim ocjenjivanjem prezentacija i izlaganja.“.

Njih dvoje (2) smatra da bi bilo potrebno prezentirati više od jednom po semestru: „Smatram da bi bilo idealno kada bi češće imali prezentacije ili usmena izlaganja da bi poboljšali svoje govorne vještine. Ideja rada u paru bi nam možda mogla biti zanimljivija i motivirajuća nego da radimo sami, u tom smislu više osoba može ispravljati jednog drugoga ili usavršavati za vrijeme prezentiranja ili izrade grupne prezentacije.“ i „Smatram da bi trebali imati barem 2 prezentacije da bi prevladali strah od prezentiranja.“

Preostali odgovori odnose se na komentare studenata na samo izlaganje, teme, ocjenjivanje od strane kolega i ocjenjivanje nastavnika, po jedan komentar na svaku od tema: „Smatram da kolege ne bismo trebali ocjenjivati druge kolege. Može se desiti da su kolege posvađane i da onda neće ocjenjivati realno, već će smanjiti ocjene.“, „Smatram da bismo trebali imati zanimljivije teme za izlaganje.“ i „Htjela bih da mi se pomnije obrazloži zašto sam konkretno tu ocjenu dobila. Što je bilo dobro, a što sam možda trebala popraviti“.

5. Zaključak

Imajući u vidu mnogobrojne prednosti studentskih prezentacija na usvajanje i poboljšanje jezičnih vještina, pomoć pri usvajanju jezika struke i sadržaja struke i povoljan utjecaj na kompetencije potrebne u budućem zanimanju, u samom programu kolegija stranih jezika trebalo doći do određenih izmjena, te bi više sati nastave trebalo biti posvećeno pripremi za usmeno izlaganje i samom izlaganju, kako bi studenti bili uspješniji i sigurniji ne samo u izražavanju na stranom jeziku, već i u samom javnom nastupu.

Uzmu li se u obzir sve točke, tj. koraci postupka pripreme studenata za usmeno izlaganje autorice King (2002) može se zaključiti da bi na nastavi stranoga jezika struke na Međimurskom veleučilištu u Čakovcu u svrhu poboljšanja uspješnosti studenata u usmenom izlaganju trebalo unijeti sljedeće izmjene:

1. potrebno je izraditi detaljne upute za pripremu usmenoga izlaganja i izradu prezentacije zajedno s kriterijima ocjenjivanja te ih objaviti na stranicama kolegija stranih jezika na sustavu za e-učenje Merlin. Do sada je studentima održana prezentacija s uputama o izradi prezentacije na početku nastave te objavljena na sustavu za e-učenje Merlin. Iz provedenog istraživanja vidljivo je dio studenata (35,7%, tj. 25 od 70) ima potrebu za boljom pripremom i više uputa od strane nastavnika;
2. dopustiti studentima da izrade zadatak u grupama umjesto samostalno, kao što to rade sada, što bi i određen broj studenata htio, kao što je to vidljivo u njihovim odgovorima na pitanje otvorenoga tipa u anketnom upitniku, gdje i oni smatraju da bi im to pomoglo u savladavanju treme od javnog nastupa. Tu smjernicu svakako treba uzeti u obzir, jer i studenti sami imaju potrebu prezentirati u paru (57,1%, 40 od 70);
3. dopustiti studentima da sami odaberu temu po izboru, dok pri tome treba voditi računa da se teme ne ponavljaju te da su primjerene. Studentima su do sada teme bile ponuđene te su vezane ili za zemlje engleskoga/njemačkoga govornoga područja ili jezik struke (pa tako i stručne kolegije). No, među ispitanicima ima i onih koji su zadovoljni temama, pa se mogu ponuditi popis tema uz mogućnost smišljanja vlastite teme, što se i primjenjuje u određenim semestrima. Osim toga, King (2002) i Brooks i Wilson (2014) savjetuju snimanje samoga usmenoga izlaganja radi naknadnoga pregledavanja i uočavanja pogrešaka koje izlagač ne

zamjećuje pri izlaganju, no treba voditi računa o tome da taj postupak bude u skladu sa smjernicama Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR);

4. podsjetiti studente da moraju znati ukloniti tehničke poteškoće (koliko god je to moguće, razumljivo je da će nastavnik pomoći ukoliko je to u njegovoj mogućnosti);
5. ponuditi konzultacije za dodatnu pomoć pri izgovoru i slično prije izlaganja – studente se i sada redovito podsjeća da za bilo kakva dodatna pitanja i pomoć kod priprema mogu kontaktirati nastavnika i doći na konzultacije, pa će se ta praksa i nastaviti i na kraju,
6. pripremiti detaljni obrazac za ocjenjivanje od strane nastavnika i od strane ostalih studenata te ga dati na uvid na samom početku semestra kako bi bili upoznati s kriterijima ocjenjivanja. Sličan se evaluacijski obrazac koristio za kolege studente, no to nije bilo redovito, već kao dio ponavljanja gradiva prije kolokvija, pri čemu su studenti usmeno izlagali obrađenu temu po izboru.

Zaključno, tri su glavna aspekta korisnosti usmenih izlaganja i priprema prezentacija na nastavi stranog jezika struke, o čemu svjedoče i sama iskustva i mišljenja studenata, gdje je većina izrazila (85,7%, tj. 60 od 70) da su naučili nove jezične vještine, da su usvojili i druge vještine koji nisu vezane za jezik (81,4%, tj. 57 od 60) i da smatraju da ih taj zadatak priprema i za njihovo buduće zanimanje (94,3%, tj. 66 od 70).

Literatura

1. Apple, M. T. (2006). „Language learning theories and cooperative learning techniques in the EFL classroom“. *Doshisha Studies in Language and Culture*, vol. 9(2), 277–301.
2. Brooks, G.; Wilson, J. (2014). „Using oral presentations to improve students’ English language skills“. *Kwansei Gakuin University Humanities Review*, vol. 19(1), 199-212.
3. Farabi, M.; Hassanvand, S.; Gorjian, B. (2017). „Using Guided Oral Presentation in Teaching English Language Learners’ Speaking Skills“. *Journal of Applied Linguistics and Language Learning*, vol.3(1), 17-24.
4. Girard, T.; Pinar, A. M.; Trapp, P. (2011). „An exploratory study of class presentations and peer evaluations: Do students perceive the benefits?“. *Academy of Educational Leadership Journal*, vol. 15(1), 77–93.
5. Gürbüz, C.; Cabaroğlu, N. (2021). „EFL students’ perceptions of oral presentations: Implications for motivation, language ability and speech anxiety“. *Journal of Language and Linguistic Studies*, vol. 17(1), 600-614.
6. King, J. (2002). „Preparing EFL learners for oral presentations“. *Dong Hwa Journal of Humanistic Studies*, vol. 4, 401–418
7. Živković, S. (2014). „The importance of oral presentations for university students.“ *Mediterranean Journal of Social Sciences*, vol. 15(19), 468–475.